Aº. 1808. Nº. 110.

UTRECHTSCHE COURANT.

Maandag den 12. September.

DENEMARKEN.

KOPPENHAGEN *den* 30. *Augustus*. Laatstleeden Zondag begaf zich een Engelsche Brik en een Schip van Linie uit de Belt Noordwaards, zoo dat thans niet meer dan twee Brikken en de Kanonneerbooten, aldaar terug gebleeven zyn.

Het laatst aangekomen Convooi, ligt nog op zyne Station in de Flintenrinne.

Volgens een schryven uit Rodenis, op de Zweedsche Grenfen, gedagteekend den 23. July, stonden de beide Armeën toenmaals, ieder op hun eigen Grondgebied, en er hadden niets anders, dan hier en daar, eenige Patrouille gevegten plaats. Van beide zyden had men gebrek aan Levensmiddelen; doch wel het meeste by de Zweeden.

Aan Zweedsche Gevangenen telt men thans in Noorwegen, omtrent 10 à 1100 Gemeenen en 40 Officiers.

Laatstleeden Zaturdag heeft Zyne Majesteit, een Tour te Paard rydende, het ongeluk gehad met hetzelve te struikelen, doch gelukkig niet anders dan eene ligte kneuzing aan den Arm bekomen.

ITALIEN.

LIVORNO *den* 5. *Augustus*. Van Trieste heeft men alhier de onaangenaame tyding ontvangen, dat alle de Deensche Scheepen, die op het Eiland Maltha aangehouden waren, gecomfisqueerd en naar de Engelsche Havens opgezonden zyn.

MILANEN *den* 22. *Augustus*. In de Courier van Milanen vind men eene Leerreden, door den Veldprediker *Podroni*, den 31. l. l. in de Garnisoenskerk alhier, tegens de langs hoe meer de overhand nemende Desertie der Troupes, gehouden.

Een gedeelte der Bezetting van Romen heeft bevel ontvangen om op te breeken. Over het algemeen bespeurd men onder de Fransche Troupes in Italien groote beweeging, trekkende een gedeelte van dezelven over Turin naar Frankryk.

DUITSCHLAND.

WEENEN *den* 27. *Augustus*. Het vertrek van Hunne Keizerlyke Majesteiten naar de Ryksvergadering te Presburg, is op morgen, of ten langsten overmorgen, vastgesteld. Hunne Majesteiten, zullen Hoogstderzelver Intrede aldaar te Paard doen.

Binnen kort wordt den Hertog van Saxen-Teschen alhier terug gewagt; zynde Hoogstdezelve den 26. deezer van Pilnitz vertrokken.

Volgens berichten van Reisigers uit Rusland komende, zyn de Russische Troupes in sterke beweging, zullende door dezelven drie Campementen, betrokken worden.

WEENEN *den* 28. *Augustus*. Den 23. July ontstond te Levenz, in het Vorstendom van Esterhasy, door de onvoorzigtigheid van een der Ingezetenen, eenen geweldigen Brand. Dezelve ontdekte zich des nachts om half twaalf uuren, toen genoegsaam een iegelyk in den diepsten rust lag, waar door de eerste hulp dan ook zeer langsaam aangebragt wierdt. In een tyd van drie uuren zyn 311 Huizen ten prooi der vlammen geworden. Men begroot de schaade op 3 à 400,000 Guldens.

FREIBURG (*in het Erzgebergte*) *den* 27. *Augustus*. Gisteren en heden had in deeze Stad eene ongemeene levendigheid plaats, doordien de zich alhier bevindende Compagnien Artilleristen, heden morgen om 5 uuren, met derzelver Geschut, tot hunne verdere bestemming uitmarcheerden. Eene verbazende meenigte Bagagie, is dezelven vooruit getrokken.

Naar men verneemt, zoude het Campement by Dresden en Borzen afgezegd zyn; zullende de 14000 man mobiel gemaakte Troupes, provisioneel aan de Elve Cantonneeren. — De bekommering omtrent eene Vreedebreuk van de zyde van Oostenryk, is geheel en al verdweenen, sedert dat men in Dresden vernomen heeft, dat het Oostenrykfche Hof, in dato den 9. deezer, eene allen vreedelievendste Declaratie, met betrekking tot deszelfs Wapening, aan den Keizer van Frankryk gezonden heeft.

BAMBERG *den* 2. *September*. Den doormarsch van het 8.e Legercorps is gisteren alhier door een Artillerie Park en eene groote meenigte Bagagie, gesloten. Naar men zegt moet gemelde Artillerie Park zich naar Coblentz begeeven.

ASCHAFFENBURG *den* 3. *September*. In den gepasseerden nacht, is alhier aangekomen een Bataillon Artilleristen, gecommandeerd door den Colonel *Garonne*. Heden word de Etat-Major van den Marschalk *Victor* en de Gendarmes, te gemoet gezien. De Generaals de Divisie *Latour-Maubourg* en *Bertrand*, als ook de Generaals de Brigade *Berrimond* en *Doullenbourg*, zullen morgen alhier aankomen.

ASCHAFFENBURG *den* 5. *September*. Gisteren namiddag passeerden alhier het 1ste, 2de en 4de Regiment Dragonders, benevens eene Rydende Battery. Heden is het 20ste en 26ste Regiment Dragonders, als ook de Generaal de Divisie *Seroux* en de Generaal de Brigade *Digeon*, door deeze Stad gepasseerd.

DARMSTAD *den* 5. *September*. Den 31. l. l. is de Generaal *Bisson* alhier aangekomen, en den volgenden dag naar Maintz vertrokken; hy wierd gevolgd door de Brigade van den Generaal *Bardet*, bestaande uit het 25ste Regiment ligte en het 27ste Regiment Infanterie van Linie. Deeze Troupes worden op Wagens vervoerd.

VAN DE NEDER-ELVE *den* 6. *September*. Volgens particuliere Brieven uit Lubek, zoude de Vreede tusschen Rusland en Zweeden zeer naby zyn.

FRANKRYK.

PARYS *den* 3. *September*. Het officieel Dagblad van heden bevat een zeer gedetailleerd Rapport, wegens het voorgevallene in Spanje.

[*Dit Rapport te uitgebreid voor ons Dagblad zynde, zoo zullen wy alleenlyk den zaakelyken inhoud van hetzelve, aan onze Lezers mededeelen.*]

De verlichte Lieden, dezulken die eene vrye denkwyze koesteren, en dus verlangden hun Land door eene Staatsregeling te zien bestuuren, waar door de Rechten der Natie gewaarborgt wierden, zyn zeer talryk in Spanjen. Dit Koningryk bevat ook veele lieden, welke verscheiden Tooneelen der Fransche Revolutie met hunne wenschen hebben vergezeld. Het derde deel van het Grondgebied is in het bezit van de Waereldlyke Geestlykheid. De Monnikken byna allen onkundig en dweepzuchtig in den hoogsten graad, oefenen een vermogenden invloed uit op de geringere Classen des Volks, welken in dieper onweetenheid in Spanjen leeven dan ergens elders, en die onder zulk eene Bestuuring, gedurende een Eeuw, slegts vorderingen gemaakt hebben in de Bygeloovigheid en Ledigheid. De gebeurtenissen van Aranjuez en het Escuriaal, als ook de onvoorziene gebeurtenissen, die den 2. Mey te Madrid plaats haddeh, hadden de gemoederen in beweging gebragt, en, zoo wel de vrees als de hoop, ten sterksten gespannen. De Engelsche Factie konde niet nalaten om uit deezen toestand van zaaken nut te haalen: dezelve was steeds zeer werkzaam en zeer vermogende in de Havens en haar invloed deed zich zelfs altyd in Madrid gevoelen. Zy had door de algemeene omstandigheden van het vaste Land meerder kragt gekregen, zoo wel als door de opofferingen, welken die omstandigheden van den Spaansche Koophandel vorderden. Alle de kunstgreepen strekten dus om het denkbeeld te doen ontstaan van de Alliantie met Frankryk op te geeven, om zich met Engeland te verbinden, en deeze geheime wensch had een vry aanmerklyk deel op de Gebeurtenissen van Aranjuez en op die er volgden. By deezen staat van zaaken, was het grootste gedeelte der Grondbezitters, zoo Edellieden, als Geestlyken, door de beste gevoelens bezield; doch de aanhang van de Inquisitie en de Monniken, verzuimde niet, om, door plegtigelyk te Saragossa, Valladolid, Valencia, Sivilien enz. geproclameerde Mirakelen, de Ingezetenen van Spanjen op te zetten. De Volksdrift, hier door gaande gemaakt, wierdt nog verder opgewonden door eene talryke party op de Kusten, die, wegens deszelfs haat tegens Frankryk, bekend stond, en insgelyks aangespoord wierdt om met Engeland, ter verkryking van de vryheid van Koophandel, de handen in een te slaan; terwyl deeze party tevens, deel in de dwaalingen van het Bygeloof scheen te neemen. Dit veroorzaakte de noodlottigste ongeregeldheden, die, als 't ware, op een oogenblik in de Zuidlyke Provintien, in Navarre, Arragon en Estramadura, in de beide Castilien, als ook in de Provintien van Leon, Asturien en Gallicien, uitbarstedeh.

Deeze onlusten namen in de meeste Provintien te gelyktydig eenen aanvang. De eersten ontstonden op den 27. Mey in Valencia, alwaar men den Gouverneur *Savedra*, die de orde wilde herstellen vermoordde. In den eersten tyd van den Opstand hadden de Insurgenten gewild, dat alle de Franschen, in het Koningryk woonende, op de Citadel gebragt en hunne Goederen verbeurd verklaard zouden worden. Eenige dagen daarna sleepten zy de Equipagie van een Fransch Schip, dat, door een Engelsch Fregat vervolgd wordende, op de Spaansche Kust een schuilplaats had gezogt, naar de Gevangenis. Den 14. Juny vermoorden zy in een nieuwen aanval van woede deeze Gevangenen, doch den 17. Juny klaagden de Leden van de Junta, die op Doodstraffe gedwongen waren geweest deel aan dit Committé te neemen, door eene plegtige Acte, den bewerker van deeze wreedheden aan, hem aan de algemeene verfoeijing overgeevende, noemende als zoodanig *Balthazar Calbo*, Bedienaar der Altaaren en Lid van het Capittel van San Isidoro te Madrid. Het voorbeeld van Valencia wierdt weldra door de Provintie Grenada gevolgd, alwaar men de meeste Magistraats Persoonen om hals bragt. Sevillien, de Vaan des oproers opsteekende, formeerde eene Junta van Insurgenten. Te Cadix revolteerde het Gemeen op het laatst van Mey tegen den Gouverneur *Solano*, en bragt hem op de wreedste wyze ter dood. In Catalonien, Estremadura, Leon en Gallicien, brak gedurende de maand Juny de opstand uit, en slomme moesten de achtingswaardigste Lieden, die moedig het oproer tegenweer boden, het met den hals boeten. Asturien was mede het Tooneel van de schrikkelykste wanbedryven.

De Maarschalk *Bessieres* was de eerste die verscheide Colonnes tegen de Oproerigen afzond. De Generaal *Verdier* veroverde de Stad Logronno. De Generaal *Frère* veroverde stormenderhand Segovia en doodde veel Oproerlingen. De Generaal *la Salle* bezette successivelyk Torquemada, Palencia en Valladolid, alomme de Insurgenten met groot verlies voor zich heen dryvende. De Generaal *Ducos* bezette eindelyk, na verscheidene gevegten waarin de Insurgenten telkens de neerlaag kregen, St. Ander. Alzoo veroverden de Troupes van den Maarschalk *Bessieres* in weinige dagen 30 stukken Geschut en 50,000 Geweeren en herstelden de rust in Valladolid, Navarre en Biscaije.

Intusschen waren de Oproerigheden in Arragon uitgebroken. De Generaal *Lefebre* marcheerde derwaards, won de gevegten van Tudela, Mallen en Alagon, waarin de Insurgenten telkens met verlies van hun Geschut en veel Dooden op de vlugt gejaagd wierden, en arriveerde den 16. Juny voor Saragossa, 't welk ingesloten en van het begin van July beschoten is geworden, niettegenstaande de pogingen der Vyanden om de Blokkade te doen opbreken, die allen mislukt zyn.

In Catalonien, alwaar de Generaal *Duhesme* commandeerde, vertoonden zich ook weldra de teekenen des Oproers. Den 6. Juny wierden de Insurgenten te Bruch geslagen met veel verlies van Volk; vervolgens aan de Lobrega en te Montgat, waarby zy behalven veel Dooden alle hunne Vaandels en 20 stukken Geschut verloren. Insgelyks ging het te Matharo en by de Engte van St. Paul, alwaar de Vyanden weder 20 Stukken verloren. De Generaal *Duhesme* kwam hier op te Barcelona terug, na naauwlyks 100 Dooden of Gekwetsten verlooren te hebben. Te Molnios del Ré wierden zy nogmaals in eene zeer sterke positie aangevallen, en met een onberekenbaar verlies op de vlugt gejaagd; de Generaal *Reille* versterkte intusschen de Vesting Gueras, met Manschap en Mondbehoeften.

Intusschen marcheerde de Maarschalk *Moncey* op Valencia, alwaar zich mede eene oproerige Junta had opgeworpen, verdreef de Insurgenten dier Provintien uit twee byna onwinbaare Position, hen 12 Stukken en alle Bagagie afneemende, en trof de Oproerlingen anderhalf uur van de Stad, aan. De Franschen waren weldra meester van het Slagveld en hadden de Oproerigen met verlies van 58 Stukken Geschut in wanorde gebragt. Den 28. wierden de Voorsteden van gemelde Stad bestormd, dezelve waren met kleine Kanaalen, Tuinen enz. gedekt, doch de Franschen overwonnen alle zwarigheden; 20 Stukken waren de vrugt dier overwinning. De Plaats was met doode Spanjaarden bedekt. De kapitaale Wal was door eene Gragt vol water gedekt en dus voor een Coup de Main verzekerd, weshalven de Maarschalk de aankomst van zwaare Artillerie afwagtte. Vervolgens wierden de Insurgenten te Xucar geslagen, en de Maarschalk nam eene positie te St. Clement, alwaar zyne zwaare Artillerie verzameld was, ten einde van daar zyne Operatien voort te zetten, zoo de gebeurtenissen in Andalusie het niet anders beslist hadden.

De Generaal *Caulincourt* vermeesterde den 3. July Cuenca. De Insurgenten verlooren hunne Artillerie en 800 Man.

De Generaal *Dupont*, die van Madrid naar Andalusien gemarcheerd was, veroverde den 7. de Brug Alcolea, eene sterke positie der Insurgenten, en vervolgens de Stad Cordua. De Vyand vlugtte alom en liet Geschut en Bagagie in den loop. Den 19. vermeesterde de Kapitein *Baste*, Jaen. Op het bericht dat eene Colonne van 3000 Sluikers zich in de Berkeren Sierra di Morena genesteld hadde, zond de Generaal *Vedel* twee Divisien naar Andalusie ter versterking. De Generaal *Vedel* vermeesterde den 26. Juny de Berg-Engte Penna Pennor en vereenigde zich met *Dupont*, voor wien men toen niet meer te vreesen had.

Dus stonden de zaaken toen de Koning zyne Intrede deed; alomme waren de Insurgenten verstrooid of beteomd.

Het beleg van Saragossa wierd met yver voortgezet. De Insurgenten deeden een vergeefschen uitval. Den 4 Augustus liep men storm op de Stad. Twee Poorten wierden verovert. Na een gevegt van verscheidene dagen wierden veertien Kloosters die geretranceerd waren, drie vierden van de Stad en de Magazynen ingenomen. De vreedzaame Inwoonders die een Verdrag wilden maaken, wierden door de Oproerigen, aan wiens hoofd men Monniken als Officieren zag, vermoord. De Stad is byna geheel vernield.

Intusschen had de geheele Spaansche Armée deel aan het Oproer genomen. Men wierd weldra gewaar dat er eene geregelde Armée van 35000 Man en 40 stukken Geschut by Bonavente verzameld was. De Maarschalk *Bessieres* marcheerde met 12000 Man tegen dezelve. Den 14. kwam het by Rio Secco tot een Hoofdslag. De Vyand wierd totaal geslagen, verloor zyne geheele Artillerie, 10,000 dooden en gekwetsten en 6000 gevangenen. Alle de Steden van de Provintie Leon onderwierpen zich, en de Maarschalk veroverde in de onderscheidene Magazynen eenen grooten voorraad Krygsbehoeften. Hy verloor in den Slag niet meer dan 300 Man.

Uit alle deeze gebeurtenissen meende men te mogen besluiten, dat de Spaansche Zaaken spoedig geschikt zouden zyn, toen de Generaal *Dupont*, door een reeks van evenementen, die nader moeten opgehelderd worden, de driedubbele fout beging, van zich van Madrid te laten afsnyden, zich van twee derden zyner hoofdmagt af te scheiden, en eindelyk den 19. July met de rest in eene ongunstige positie en na een geforceerde nachtmarsch, Slag te leveren.

Men heeft weinig voorbeelden van een gedrag zoo strydig met alle Militaire beginselen. Die Generaal welke zyne Armée niet heeft weeten te bestuuren, betoonde in zyne Negotiatien nog minder geschiktheid. Even als *Sabinus Titurius* is hy door zynen zwymelgeest ten val gebragt, en heeft hy zich door de listen van een anderen Ambiorix laten verleiden. Maar de Romeinsche Soldaaten, veel gelukkiger dan de onzen, sneuvelden met de Wapens in de hand.

Deeze onverwagte tyding, als meede die van het ontscheepen van Engelsche Troupes in Gallicien en de aanhoudende hitte, haalden den Koning over om eene geconcentreerde Positie in Nieuw Castilien te neemen, alwaar de lugt en het water gezonder en beter zyn. Den 1. verliet de Koning Madrid, en den 20. waren de Insurgenten aldaar nog

Hit verder den kant van deeze Bladz.

niet binnen gerukt. Den 22. was de Koning te Burgos, en 55 mylen in het rond hoorde men van geen Vyand. De Generaal *Duhesme* is te Barcelona terug, om die gewigtige Stad te beschermen. Bilbao, door de Engelschen aangezet, revolteerde, doch de Generaal *Merlin* heeft de Insurgenten weldra tot gehoorzaamheid gebragt; zy verlooren 500, de Franschen naauwelyks 15 Man.

H O L L A N D.

YSSELSTEIN *den* 9. *September.* Heden namiddag ten drie uuren, hadden wy het genoegen Z. M onzen geliefden Koning, binnen onze Muuren te zien; Hoogstdezelve wierd aan de Geinbrug door den Bailluw deezer Stad en den Schout van Benschop opgewagt, en buiten de Yselpoort door het Gemeente Bestuur deezer Stad, geadsisteerd door den Heer Drost van dit Quartier, gerecipieerd: welke aldaar Zyne Maj. de Sleutels der Stad aanboden, dan welke door Vervolgens na de door den Heer *J. Blanke* nieuw geinventeerde Schutsluis buiten de Benschopper Poort geinspecteerd te hebben, begaf Zyne Maj. zich naar het Stadhuis, onderhield zich op de alderminzaamste wyze met het Gemeente-Bestuur over de belangens der Stad en inzonderheid over den staat van derzelver Finantien, ontving voorts aldaar verscheidene Commissien, als van Bailluw en Scheepenen deezer Stad, de Besturen van Benschop en Noord-Polsbroek, als mede de Kerkenraaden van het Hervormd en R. C. Kerkgenootschap, en voorts van onderscheidene particuliere Persoonen, zynde Zyne Maj. ten 5 uuren van hier weder naar Zoestdyk geretourneerd, niet zonder de grootste blyken van Hoogstdeszelfs mildaadigheid te hebben nagelaten, zoo aan de Armen der onderscheidene Gezindheden als aan particuliere Persoonen, waar door deeze heuchelyke dag tot groot genoegen van alle Ingezetenen afgeloopen is, en lang in gezegende gedagtenis blyven zal.

UTRECHT *den* 11. *September.* Eergisteren is Zyne Majesteit de Koning, van Soestdyk door deeze Stad naar Ysselgenomen heeft, zynde Hoogstgezegde Zyne Majesteit om half zeven uuren langs den Cingel en Maliebaan, weder naar Soestdyk terug gekeerd.

Heden nacht om 2 uuren, is de Divisie rydende Artillerie van de Garde met deszelfs Train, welke deeze week uit derzelver Cantonnementen te Leusden, Woudenberg en Scherpenzeel, alhier weder in Garnisoen gekomen was, naar het Camp by Amersfoort gemarcheerd, werwaards zich ook ten gelyken tyde de Detachementen Curasfiers en Hussaren van de Koninglyke Garde, die alhier in Garnisoen lagen, begeeven hebben, ten einde op heden door Zyne Majesteit met de andere Koninglyke Gardes Geïnspecteerd te worden. — De gezegde Troupes zullen na gedaane Inspectie, heden alhier terug keeren.

TE UTRECHT, BY DE LEEUW EN COMP.